

УДК 746.92

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2025.3.2>**Базильська Тетяна Олександрівна,**

магістр кафедри проектування взуття і галантерейних виробів,

дизайнерка взуття EASTMAN Group (New York, USA)

ORCID ID: 0009-0008-4338-1233

bazylska.ta@gmail.com

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЛОКАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ: БАЛАНС МІЖ ТРАДИЦІЄЮ ТА ІННОВАЦІЯМИ

У роботі досліджується взаємозв'язок між глобалізацією та локальною ідентичністю в сучасному дизайні одягу, аналізуючи баланс між збереженням традицій і впровадженням інновацій. Особливу увагу приділено впливу глобальних ринків і швидких змін у виробничих процесах на традиційні ремісничі техніки та локальні стилістичні особливості. Досліджено процеси трансформації текстильної індустрії під тиском аутсорсингу та зміни моделей споживання, що веде до переосмислення місця традиційного вбрання в сучасній моді. Розглянуто виклики, з якими стикаються дизайнери при адаптації локальних традицій до глобальних трендів, та визначено потенційні шляхи інтеграції традиційних елементів у сучасний одяг. Наголошено, що текстильна індустрія підлягла глибоким трансформаційним змінам за останні десятиліття, частково обумовлюючись необхідністю глобалізації та тиском, пов'язаним з економічними флуктуаціями. Остаточне середовище почало вимагати підтримання економічної стійкості, постійності інновацій та готовності адаптуватися до нових викликів, які поширюються за межі національних і міжнародних ринків. Для європейської текстильної індустрії виникнення нових конкурентів із ринків, які колись підлягали митам, виявилось критичним. Українське національне вбрання аналізується як приклад поєднання історичних орнаментів, технік крою та сучасних виробничих підходів. Висвітлено механізми переосмислення етнічної естетики в рамках постмодернової моди, що прагне до різноманітності та індивідуалізації стилю. Доведено, що локальна текстильна та швейна промисловість може зберігати конкурентоспроможність через унікальність ручної роботи, символічного значення та культурної автентичності. Оглянуто підходи до формування стратегій збереження традиційних мотивів у сучасному дизайні, а також розглянуто роль цифрових платформ і соціальних мереж у популяризації локальних стилів. Результати дослідження демонструють, що синергія між традицією та інноваціями є ефективним інструментом у розвитку сучасної моди, сприяючи створенню унікальних дизайнерських рішень, які відповідають як локальним, так і глобальним запитам.

Ключові слова: локальна ідентичність, традиційний костюм, інновації в дизайні, українська мода, етнічна мода, вбрання.

Bazylska Tetiana. GLOBALIZATION AND LOCAL IDENTITY IN MODERN DESIGN: BALANCING TRADITION AND INNOVATION

This study explores the relationship between globalization and local identity in contemporary fashion design, analyzing the balance between preserving traditions and implementing innovations. Particular attention is given to the influence of global markets and rapid changes in production processes on traditional craftsmanship and local stylistic features. The research examines the transformation of the textile industry under the pressure of outsourcing and shifting consumption models, which leads to a rethinking of the role of traditional clothing in modern fashion. The challenges faced by designers in adapting local traditions to global trends are addressed, and potential pathways for integrating traditional elements into contemporary garments are identified. It is emphasized that the textile industry has undergone profound transformational changes in recent decades, partially driven by the necessity of globalization and economic fluctuations. The evolving environment demands economic resilience, continuous innovation, and readiness to respond to emerging challenges extending beyond national and transnational markets. For the European textile industry, the emergence of new competitors from formerly tariff-regulated markets has proved critical. Ukrainian national attire is analyzed as an example of combining historical ornaments, tailoring techniques, and modern production approaches. The study highlights mechanisms for reinterpreting ethnic aesthetics within postmodern fashion, which values diversity and individualized style. It demonstrates that local textile and garment industries can remain competitive through the uniqueness of handmade work, symbolic meaning, and cultural authenticity. The research reviews strategies for preserving traditional motifs in modern design and examines the role of digital platforms and social media in promoting local styles. The results show that the synergy between tradition and innovation is an effective tool in contemporary fashion development, contributing to the creation of unique design solutions that meet both local and global demands.

Key words: local identity, traditional costume, design innovations, Ukrainian fashion, ethnic fashion, attire.

Вступ та постановка проблеми. Сучасна мода розвивається на перетині глобальних тенденцій і локальних традицій, що створює напругу між швидкоплинністю трендів та стійкістю культурних атрибутів. Вплив міжнародних ринків, розвиток цифрових технологій та зміна споживчих очікувань змушують дизайнерів шукати нові підходи, які одночасно відповідають вимогам ефективного виробництва та збереженню автентичності. Збереження ідентичності в умовах швидких змін є викликом не лише для дизайнерів, а й для суспільства загалом, адже багатьма одяг сприймається не просто як споживчий товар, а і як носій культурних сенсів. Це ставить питання того, як поєднати регіональні естетичні традиції з динамікою світової моди, не втративши глибини та символічного значення національного вбрання.

З одного боку, індустрія моди вимагає постійного оновлення, а тенденції є швидкоплинними, що ускладнює інтеграцію елементів, які історично формувалися як сталі. З іншого боку, саме традиційні техніки, символіка та локальні естетичні рішення можуть стати відповіддю на пошук унікальності у перенасиченому глобальному ринку. В цьому контексті українське вбрання, зокрема традиційні силуети та орнаментика, стає не лише носієм спадщини, а й потенційним джерелом нових дизайнерських рішень, здатних поєднати історичну глибину з сучасною модою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літератури, присвяченої взаємозв'язку глобалізації, моди та традицій, показує складну взаємодію між економічними, соціокультурними та етичними аспектами модної індустрії. Дослідження розглядають, як глобалізаційні процеси вплинули на виробництво, споживання та зміст моди, а також як постмодерністські підходи трансформували роль традиції у сучасному модному дискурсі.

У роботі Боуена Г. та ін. [1] висвітлюється двоїстість глобалізації у контексті моди, з розгляданням її як сили, що одночасно сприяє економічному розвитку та загострює соціальні нерівності. Підкреслюється, що розширення ринків і впровадження швидкої моди (fast fashion) дозволило зробити одяг доступнішим, але водночас призвело до експлуатації

дешевої робочої сили, порушень трудових прав та погіршення екологічної ситуації. Також звертається увага на поняття деглобалізації, як потенційного механізму корекції несправедливостей, пов'язаних із сучасною економічною моделлю.

У роботі Чандракара В. [2] розширюється аналіз глобалізації в моді, з акцентом уваги на історичні передумови, економічні аспекти та культурний обмін. Простежує, як модна індустрія еволюціонувала від традиційних торгівельних шляхів до сучасних цифрових платформ, а також як технологічний прогрес, зокрема штучний інтелект та 3D-друк, змінює процеси виробництва та споживання. Окремий акцент зроблено на екологічних викликах, пов'язаних із швидкою модою, включаючи забруднення навколишнього середовища, надмірне споживання ресурсів та проблему текстильних відходів.

Дослідження Бовоне Л. [3] вивчає взаємодію традиції та моди в постмодерністському контексті. Воно показує, як у сучасній модній індустрії традиційні елементи та символіка з етнічних культур використовуються дизайнерами для створення нових стилістичних рішень, що спричинило зростаючу гібридизацію моди, де стилі різних культур комбінуються, втрачаючи первісну семантику та набуваючи нових значень у глобалізованому світі. Також звертається увага на те, як постмодернізм спричинив розмиття соціальних та естетичних меж у моді, дозволяючи поєднання традиційних форм із масовими трендами та експериментальними рішеннями.

Крім того, варто зазначити праці наступних науковців: Соні. С., Балдава С. [4], Цуй С., Назліна С., Азізі Н. [5], Цуй І. [6], Керлі М., Лаллі А. [7], Перрі П., Барнс Л. [8], Патхак П., Патхак А., Хегде М. [9], Корен М., Шнайдерман М. [10], Черевач В. В. [11], Скокова Л. [12] та інших.

Проте, беручи до уваги вище зазначену наукову документацію, питання, пов'язане з балансуванням глобальних трендів з традиційною атрибутикою, все ще залишається недостатньо дослідженим та потребує подальшого опрацювання.

Постановка завдання. Метою роботи є огляд підходів до балансування глобальних

трендів та вимог з традиційною атрибутикою українського національного вбрання.

Викладення основного матеріалу дослідження. Текстильна індустрія підлягла глибоким трансформаційним змінам за останні десятиріччя [4], частково формуючись необхідністю глобалізації та тиском, пов'язаним з економічними флуктуаціями. Як результат, остаточне середовище почало вимагати підтримання економічної стійкості, постійності інновацій та готовності адаптуватися до нових викликів та можливостей, які поширюються за межі як національних так і міжнаціональних ринкових середовищ. Для європейської текстильної та одяговиробничої індустрії, виникнення нових крупномасштабних конкурентних юридичних осіб з ринків, які колись підлягали політикам мит, або інших ринкових бар'єрів, виявилось особливо критичним. Виробники та дизайнери, які спочатку поклалися на стабільні розпорядки виробництва та встановлені клієнтські бази, були вимушені зробити висновок, що довговічність та актуальність підприємства, дизайнерських ідей тощо прямо залежить від готовності інтегрувати сучасні стратегії, у той же час приділяючи витримуванню айдентики та культурної спадщини велике значення [5].

Глобалізація виявилася явищем, яке стимулювало інтенсифікацію аутсорсингу та релокації, особливо до регіонів, які характеризуються дешевшою робочою силою [6]. Ця дійсність змінила тоді наявні моделі виробництва та переорієнтувала фокус ланцюгів створення вартості на ширші мережі, що ґрунтуються на швидкості, ефективності та забезпеченні конкурентоспроможності цін. Тим не менш, такі зсуви також підіймають питання щодо довговічності національних текстильних індустрій та перспектив підтримання та розробки нових навичок. Однак дослідження та постійні інновації можуть виявитися недостатніми для підтримки конкурентоспроможності у зв'язку з прогресивним зниженням кількості робітників.

Глобалізація ринків, міжнаціональний аутсорсинг та розробка Інтернету загалом значно вплинули на структуру та динаміку текстильної та швейної промисловості, в особливості

на малі та середні підприємства. До того ж, релокація, субпідрядне виробництво та аутсорсинг масштабних брендів у цій області призвели до підвищення імпорту з порівняно низькобюджетних держав. Таким чином з'явилося підвищення кількості роздрібних продавців одягу, організуючи глобальний ланцюг забезпечення товарами [7]. У той же час, виробниками була здійснена часткова передача їхніх активів до країн з низькими витратами з метою підтримки ринкової конкурентоспроможності.

Як наслідок усіх описаних вище процесів, індустрія моди характеризується високою мінливістю та низькою передбачуваністю, призводячи до загалом низьких норм прибутку. Подальший тиск на індустрію додається у зв'язку з аутсорсингом до дешевшого виробництва. Бренди та ритейлери змушені миритися з необхідністю або прийняття меншого прибутку, покидання ринку, або оптимізації виробничих операцій. Таким чином, тренди моди визначаються змінами та мають глобальне значення. Наприклад, впродовж пізніх 80-их та 90-их років XX століття, модою було запозичено елементи східного стилю з країн Азії [8]. Вплив азійського стилю на глобальну моду призвів до встановлення китайського ринку. Оскільки усі культури прагнуть сформувати місце для своєї ідентичності в усіх сферах у глобальному контексті, тижні моди набули глобальної популярності, забезпечуючи встановлення культурної ідентичності та персонального стилю незважаючи на своє західне походження. У даному відношенні, існує поняття швидкої моди, під чим розуміється предмети одягу, які копіюють останні стиль одягу на тижнях моди [9].

На виготовлення одягу швидкої моди витрачається відносно невелика кількість коштів, після чого він швидко поширюється до роздрібних та онлайн магазинів з метою максимізації поточних трендів моди. Глобалізація виконує роль сприяння розвитку швидкої моди, оскільки вона оптимізує використання ланцюгів поставок. Крупні ритейлери швидкої моди імпортують одяг від різних виробників з усього світу, відповідаючи маркетинговій ланці. Підтримка швидкої зміни

трендів вимагає застосування інформаційних систем, які дозволяють рітейлерам збирати необхідні знання щодо того, який саме одяг продається краще, та який товар є бажаним, але недоступним споживачам. Бренди та дизайнери мають доступ до інформації, яка уможливило створення наступного тренду, який далі можуть передавати на виробництво модного одягу стороннім виробникам [10].

Традиції довгим часом вважалися тим, що протирічило погляду моди, але у останній час вони почали набувати значення та зайняли ключову ланку створенні сучасних модних трендів. Оскільки традиції стосуються у даному випадку одягу, вони відповідають народним костюмам. Та хоча вони мають властивість розвиватися з плином часу, зазвичай цей розвиток характеризується порівняною повільністю та нерадикальністю. Зазвичай зміни, як загальне поняття, якщо вони виникають, є часто різкими та деколи сейсмічними, як прослідковується у раптових змінах політичного керівництва, клімату тощо. Традиції є за своєю суттю стабільним явищем та залишаються відносно постійними, в той час як модні тренди постійно змінюються.

У випадку з Україною, давні традиції народного костюму завжди слугували засобом збереження культурної ідентичності та майстерності, мотивуючи проведення дослідження щодо того, чи являє собою масштабний перехід до дешевшого та швидшого виробництва тим, що може протирічити зусиллям збереження цієї спадщини [11]. Тим не менш, перспектива поточного дослідження, зосереджена на дизайнерських підходах, передбачає, що поєднання місцевого ремесла, естетичних вподобань та особливостей історичного розвитку з глобальним попитом на новизну, ефективність та естетичну різноманітність, створює основу для розробки унікальних рішень, які слугуватимуть новою ланкою сучасних модних трендів. Наприклад, міркування щодо створення дизайнів різних варіацій традиційної української сукні стають все більш взаємопов'язаними з ширшими ознаками та вимогами глобального ринку. У контексті індустрії в Україні, яка вже стикнулася з логістичними та економічними

проблемами, існує необхідність подолання прискороного потоку недорогих імпортованих товарів, які затьмарюють більш спеціалізоване ремісничє виробництво. Тим не менш, український народний костюм виділяється на ринку, завдяки яскравому мистецтву та історичній спадщині, властивим його концепції. У той час, як комерційні підходи віддають перевагу широкомасштабній одноманітності, українські народні традиції, з їхньою різноманітністю регіональних стилів та майстерних деталей, постають в якості альтернативного підходу до виробництва одягу, де тонкощі плісиркування або вишивки виконують роль маркерів локальних вподобань, ідентичності та регіональної історії [12].

Хоча існує значний рівень варіацій способів плісиркування, вони не відповідають масовому зсуву у бік стандартизованої, або гомогенізованої моделі. Натомість, вони відображають постійність індивідуальних, або місцевих преференцій та регіональної специфіки, кожна з яких можуть бути простеженими крізь століття в еволюції традиційних українських костюмів. Такі варіації є часто пов'язаними з середовищем, в якому дані костюми створювалися, від доступності певних волокон у одному регіоні, до соціальних норм, які формували декоративні техніки у іншому. Ця локалізована множинність слугує в якості мотивації для дизайнерів досліджувати тонкощі народних традицій без дотримання ідеї, що мода має проходити лише з одного, монолітного центру. У багатьох випадках, місцеві сукневі стилі в Україні вирізнялися можливістю впровадження легких модифікацій з плином часу що результувало в повільний темп появи змін. Властивості плісе та кроїв одягу можуть змінюватися пропорційно або у деталях обробки, але ці мікроадаптації як правило відображають персональну креативність та передачу між поколіннями, а не масштабне переосмислення [13].

Таким чином, глобальна фрагментація моди супроводжується мотивацією порушувати старі правила естетики та запозичувати дизайнові ознаки з регіонів, які дотепер вважалися периферійними. Дизайнери постмодерну, замість того щоб повторювати

ієрархічного методу встановлення трендів зверху вниз, почали зацікавлюватися місцевими “вуличними” стилями, обумовленими розвиток з давніх народних традицій, або з дуже локалізованих ремесел в країнах, які рідко визнавалися у більш ранніх глобальних системах моди. В українському контексті, це зрушення підкреслює ідею того, як народні костюми, які традиційно сприймалися як маркери статичної, спадкової ідентичності, тепер набувають глобального значення, через їхню потенційну силу бути джерелом натхнення для створення нових напрямків дизайну. Складні квіткові вишиванки з Полтавщини, або геометричні візерунки з регіону Українських Карпат ілюструють те, як візуальні мотиви, спочатку пов’язані із сільським життям, можуть відігравати ключову роль у новому дизайнерському напрямку теперішньої високої моди або повсякденного, готово одягу, орієнтованого на глобальні ринки.

Окрім запозичення ідей з різних традиційних джерел, постмодерновий дизайн деколи орієнтується на поєднання елементів з конкретного одягу, які “порушують” встановлені уявлення про вишуканість та естетичну гармонію. В той час, як згідно з приписами попередніх часів моди, здійснювалося або розкриття узгоджених тем, або достовірна реплікація історичних деталей, більш нові тренди не зважають на модні традиції та приймають тенденції злиття елементів стилю. Така стратегія ускладнює взаємовідношення між спостерігачем та даним одягом, оскільки вона вводить необхідність переосмислення принципу автентичності у контексті змішування та нашарування певних дизайнових елементів. Межа між народною традицією та теперішніми експериментами є більш динамічною у порівнянні з характеристиками автентичності та культурної чистоти.

Таким чином, постає питання, як може українське традиційне вбрання, якому властиве комплексний символізм та форми, які характеризуються повільним розвитком, бути інтегровано у всесвітню індустрію, яка покладається на швидкі цикли виробництва. Одна відповідь полягає у постмодерній практиці нашарування нагадувань, згідно з якою,

традиції одночасно є ані пасивно збереженими, ані повністю ігнорованими, а натомість є переосмисленими та виступають у синергії з глобальними тенденціями.

Український народний костюм завжди вважався надійним джерелом духовної та культурної інформації, зберігаючи нагадування про соціальні структури, естетичні вподобання та моральні цінності минулих століть. Її символічність знаходиться у детальній вишивці, яка покриває області грудей, рукавів, коміру та подолу, як і у виборі кольорів, візерункових мотивів – червоних ромбів та хрестів, які символізують захист, та матеріалів. В межах теперішнього питання моди, ці успадковані мотиви резонують з сьогоденням, особливо у контексті глобальної моди, де споживачі часто мають попит на змістовність наративів, притаманну одягу, який вони носитимуть.

Тим не менш, зазвичай, центром українського традиційного вбрання постає вишивана сорочка, яка є загально та глобально відомою під назвою “вишиванка”. Хоча вона широко розпізнається за рахунок своїх яскравих ниток та візуальних мотивів, її значення має свої корені у фольклорі, ритуальних подіях та формуванні ідентичності. Цей одяг колись поставав в якості духовного талісману, який одягався, прилягаючи до шкіри, символічно виконуючи роль щита від нещастя. З часом, вишиванка зайняла місце одного з головних символів української культури у глобальній свідомості. До того ж, вишиванка підлягла переосмисленню постмодерновою модою, в результаті чого вона була перетворена на стильний, сучасний елемент гардероба.

У той час, як глобальний ринок може здатися індиферентним до нюансів традицій, альтернативна перспектива полягає у тому, що більш фрагментована та різноманітна мода надає ідеальний простір для спеціалізованого одягу. Якщо головні ритейлери фокусуються на масовому виході, менші українські бренди можуть створити нішовий сектор шляхом підкреслення ексклюзивності, автентичності та прямого посилення на успадковані майстерні мотиви. Тим не менш, така стратегія може виявитися тільки тоді життєздатною,

якщо існує достатня клієнтська обізнаність та цінування цих дизайнерських відмінностей. Цифрові платформи, соціальні мережі та спеціалізовані електронно-комерційні канали виявляються ключовою ланкою підтримки цієї обізнаності за допомогою публікацій кадрів з майстерень вишивки, закулісних моменти створення костюмів та пояснення символічних мотивів безпосередньо на екранах потенційних покупців.

Отже, з боку брендів, майстерень та незалежних модельєрів, традиції не є пережитком минулого, а вже відіграють роль стратегічного ресурсу диференціації. Глобальний ринок, перенасичений нерозрізненим одягом, унікальність українських народних технік презентується в якості стратегічної переваги. Однак дизайнери, що впроваджують ці відмінні підходи, можуть відчувати складність збереження традиційних фундаментальних елементів традиційного костюму та одночасного задоволення поточних клієнтських вподобань, спрямованих на максимізацію комфорту, зносостійкості та стилістичної гнучкості. Натхненна епохою XIX століття вишивана сорочка може цінуватися за свою автентичність, однак сучасні покупці у масштабі надаватимуть перевагу, наприклад більш приталеним рукавам, або новим кольоровим комбінаціям, які більше пасують космополітному середовищу. Синергія між традиціями та інноваціями є таким чином делікатною, спонукаючи знаходження балансу, який підтримує айдентику костюму, не нехтуючи потребами повсякденного життя. Макети головних позицій українського традиційного одягу були підігнані

до сучасних реалій, комбіновані з джинсовими, шкіряними куртками, штанами. Деякі рішення включають інтеграцію традиційної вишивки у трикотажні моделі одягу, включаючи світшоти, джемperi тощо.

Висновки. Загалом, балансування глобалізації та традицій у сфері українського вбрання вимагає виваженого дизайнерського підходу, що поважає його історичність, водночас залишаючись відкритим до нових матеріалів, технік пошиття та споживчих тенденцій. Зростаюча популярність таких виробів відображає ширший тренд до культурно обґрунтованої моди, яка набуває все більшого значення в умовах масового виробництва глобальних фешн-мереж.

Дизайнерські міркування впливають на кожен етап цього еволюційного процесу – від генерації концепції та адаптації крою до фінальної презентації й маркетингу. Історії, закладені в кожному виробі, зміцнені століттями ремісничих традицій і колективною пам'яттю культурних символів, надають костюму глибини, яка виходить за межі суто естетичного чи комерційного сприйняття. Попри невпинний темп змін, українські традиції зберігаються в постмодерній парадигмі, що цінує еклектичні, трансгресивні та гібридні дизайнерські рішення. Таким чином, український приклад засвідчує, що традиція, яку колись вважали перешкодою на шляху моди, сьогодні стає її основою. Неперервність певних методів складання тканини, значущість вишиваних орнаментів і готовність носіїв переосмислювати або адаптувати історично значущі костюми свідчать, що локальна ідентичність може одночасно зберігатися й розвиватися в умовах глобальної взаємодії.

Література:

1. Bowen G., Bowen R. Globalisation Versus Deglobalisation in the Fashion Industry. In: *Globalisation and Deglobalisation*, 2024. p. 16. DOI: 10.1007/978-3-031-35589-9_16.
2. Chandrakar V. Fashion and Globalization. *Innovation and Integrative Research Center Journal*, 2024. Vol. 2(6). 223–229. ISSN: 2584-1491.
3. Bovone Laura. Ethical fashion as a post-postmodern phenomenon. 2015.
4. Soni S., Baldawa S. Analyzing Sustainable Practices in Fashion Supply Chain. *International Research Journal of Business Studies*. 2023. Vol. 16. 11–25. DOI: 10.21632/irjbs.16.1.11-25.
5. Cui C., Nazlina S., Azizi N. Textile Sustainable Development Related to Culture: A Scientometric Approach. *Textile & Leather Review*. 2024. Vol. 7. 1143–1162. DOI: 10.31881/TLR.2024.119.
6. Cui Y. The Social, Economic, and Political Impacts of Offshore Outsourcing on the Companies and Developing Countries. *BCP Business & Management*. 2022. Vol. 32:72-76. DOI: 10.54691/bcpbm.v32i.2871.

7. Curley M., Lally A. Sizing Up the Garment Industry: Large Brands, Supply Chain Labour Market Share, and Lessons For Governance Design Building Blocks For Governing the Garment Industry, Working Paper 1, 2022. DOI: 10.13140/RG.2.2.30147.48162.
8. Perry P., Barnes L., Ye T. The Evolution of the Chinese Luxury Fashion Consumer: An Interpretive Study of Luxury Value Perceptions. In: *Luxury Consumption in China*, 2020. p. 8. DOI: 10.1007/978-3-030-25654-8_8.
9. Pathak P., Pathak A., Hegde M. SISDM-2023 Sustainable Fashion & Design -II Fast Fashion and Sustainability: A Paradoxical Relationship, 2024.
10. Koren M., Shnaiderman M. Forecasting in the Fashion Industry: A Model for Minimising Supply-Chain Costs. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 2023. Vol. 16. 1–11. DOI: 10.1080/17543266.2023.2201508.
11. Черевач В. Мода як культурна практика: Ідентифікація за основними характеристиками. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*, 2023. С. 88–93.
12. Скокова Л. Культурні практики в сучасному суспільстві: теоретичні підходи та емпіричні виміри. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018.
13. Судакова В. Культурні практики та проблеми їхньої модернізації в культурному просторі сучасних суспільств. *Культурологічна думка: збірник наукових праць*, 2020. № 17 С. 165–177. DOI: 10.37627/2311-9489-17-2020-1.165-177.

References:

1. Bowen, G., & Bowen, R. (2024). Globalisation versus deglobalisation in the fashion industry. In *Globalisation and Deglobalisation* (p. 16). DOI: 10.1007/978-3-031-35589-9_16.
2. Chandrakar, V. (2024). Fashion and globalization. *Innovation and Integrative Research Center Journal*, 2(6), 223–229. ISSN 2584-1491.
3. Bovone, L. (2015). Ethical fashion as a post-postmodern phenomenon.
4. Soni, S., & Baldawa, S. (2023). Analyzing sustainable practices in fashion supply chain. *International Research Journal of Business Studies*, 16, 11–25. DOI: 10.21632/irjbs.16.1.11-25.
5. Cui, C., Nazlina, S., & Azizi, N. (2024). Textile sustainable development related to culture: A scientometric approach. *Textile & Leather Review*, 7, 1143–1162. DOI: 10.31881/TLR.2024.119.
6. Cui, Y. (2022). The social, economic, and political impacts of offshore outsourcing on the companies and developing countries. *BCP Business & Management*, 32, 72–76. DOI: 10.54691/bcpbm.v32i.2871.
7. Curley, M., & Lally, A. (2022). Sizing up the garment industry: Large brands, supply chain labour market share, and lessons for governance design. In *Building Blocks for Governing the Garment Industry* (Working Paper 1). DOI: 10.13140/RG.2.2.30147.48162.
8. Perry, P., Barnes, L., & Ye, T. (2020). The evolution of the Chinese luxury fashion consumer: An interpretive study of luxury value perceptions. In *Luxury Consumption in China* (p. 8). DOI: 10.1007/978-3-030-25654-8_8.
9. Pathak, P., Pathak, A., & Hegde, M. (2024). *SISDM-2023 Sustainable Fashion & Design – II Fast fashion and sustainability: A paradoxical relationship*.
10. Koren, M., & Shnaiderman, M. (2023). Forecasting in the fashion industry: A model for minimising supply-chain costs. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 16, 1–11. DOI: 10.1080/17543266.2023.2201508.
11. Cherevach, V. (2023). Moda yak kulturna praktyka: identyfikatsiia za osnovnymy kharakterystykamy [Fashion as a cultural practice: Identification by key characteristics]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv: nauk. Zhurnal– Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management: scientific journal*, 2023, 88–93. [in Ukrainian].
12. Skokova, L. (2018). Kulturni praktyky v suchasnomu suspilstvi: teoretychni pidkhody ta empyrychni vymiry [Cultural practices in contemporary society: theoretical approaches and empirical measurements]. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine. [in Ukrainian].
13. Sudakova, V. (2020). Kulturni praktyky ta problemy yikhnoii modernizatsii v kulturnomu prostori suchasnykh suspilstv [Fashion as a cultural practice: Identification by key characteristics]. *Kulturologichna dumka: zbirnyk naukovykh prats– Cultural Studies: Collection of Scientific Papers*, (17), 165–177. DOI: 10.37627/2311-9489-17-2020-1.165-177 [in Ukrainian].

Стаття надійшла: 15.06.2025

Прийнято: 28.06.2025

Опубліковано: 06.10.2025